

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 19/09/2024 14:48
Sayı: E-120.07.03-1497078

7/12820
6K 164

ACELE

Sayı : E-72079556-610-12865530

Konu : Soru Önergeleri (7/12820)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.06.2024 tarihli ve 1442326 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Ceylan AKÇA CUPOLO tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/12820 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/12820 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: F7B7707B-F470-432D-9D68-8CE3EE8DB96F

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Diyarbakır Milletvekili Sayın **Ceylan AKÇA CUPOLO**'ya Ait 7/12820 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla, çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda risklere karşı güçlü ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca çocuğa yönelik her türlü istismarla etkin mücadele edilmektedir. Bir çocuğun bile istismara uğramaması için çalışmalarımız devam etmektedir.

Ülkemizdeki evlilik yaşına ilişkin hükümler 4721 sayılı Medeni Kanunun 124 üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Evlilik yaşı ile ilgili veriler, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi'nden (MERNİS) elde edilmekte, ilgili istatistikler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından belirli dönemlerde yayımlanmaktadır.

Erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele çok boyutlu, çok disiplinli ve çok taraflı yaklaşım gerektirdiğinden, Bakanlığımız tüm tarafların iş birliği ile çalışmalarını gerçekleştirmektedir. Bakanlığımızın özverili ve kararlılıkla süren çalışmaları sonucunda erken yaşta evliliklerin resmi verilerde yıllar itibarıyla düşmekte olduğu gözlemlenmektedir.

TÜİK verilerine göre 16-17 yaşında evlenenlerin toplam evlilikler içindeki oranı 2023 yılında % 1,85'e gerilemiş olup kız çocuklarının evlenme sayısında 2002'den bu yana %75 oranında azalma kaydedildiği görülmektedir.

Ancak Bakanlığımızca bu düşüş yeterli görülmemekte olup hedefimiz erken yaşta ve zorla evliliklerin tam olarak ortadan kalkmasıdır.

Bakanlığımız tarafından erken yaşta ve zorla evlilik oranlarının yüksek olduğu illere yönelik İl Eylem Planları kapsamındaki çalışmalarda:

- Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları erken yaşta ve zorla evliliklerin yüksek olduğu ve depremden dolayı artma riski olan toplam 29 ilde yürürlükte dir.
- Şanlıurfa'da 2018 yılından itibaren Erken Yaşta ve Zorla Evliliklerle Mücadele İl Eylem Planları uygulanmakla beraber, hâlihazırda 2022-2025 yıllarını kapsayan İl Eylem Planı yürütülmektedir. İl Eylem Planında "Koruyucu ve Önleyici Hizmet Sunumunun Güçlenmesi", "Kadınların ve Kız Çocuklarının Güçlendirilmesi", "Farkındalığın Arttırılması", "Kurum ve Kuruluşlar arası İşbirliği ve Koordinasyonun Güçlendirilmesi" hedefleri kapsamında 31 faaliyete yer verilmiştir.
- Depremi n ardından 81 İl Müdürlüğümüzde depremdede vatandaşlara yönelik erken yaşta ve zorla evlilikler kapsamında farkındalık çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımız ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) arasında dezavantajlı çocukların korunması, gelişim ve katılım haklarından yararlanabilmelerinin güçlendirilmesi amacıyla 2018 yılından itibaren ortak çalışma planları imzalanmakta olup Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün görev alanına ilişkin olarak "erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesine" yönelik yer verilen faaliyetler;

- Ortak Çalışma Planları kapsamında, Bakanlığımızın hem merkez hem de taşra birimlerinde konuya ilişkin düzenli eğitimler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca,

Bakanlığımız, Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde görevli yaklaşık 1.350 kamu personeline kadına yönelik şiddetle mücadele ve erken yaşta ve zorla evliliklerle mücadele eğitimleri verilmiştir.

- Bakanlığımız taşra teşkilatında görev yapan ve eğitici eğitimi alan personelin uygulayacağı yaygınlaştırma eğitimleri kapsamında kullanılacak eğitim materyalleri hazırlanmıştır.

Bakanlığımız tarafından IPA-II kapsamında yürütülen “Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi için Teknik Yardım Projesi’nde “erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi” proje amaçlarından biri olarak sayılmıştır. Bu proje kapsamında, erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesi konusunda bir eğitim modülü hazırlanmıştır. Projede, farklı hedef gruplarına yönelik farkındalık materyalleri ve kamuoyuna yönelik kamu spotları hazırlanmaktadır.

Erken yaşta ve zorla evliliklerin önüne geçilmesinde, gerçekleştirilecek birincil önleme faaliyetleri önemli bir yere sahiptir. Bu konuda toplumun geniş kesimlerine ulaşmaya yönelik çalışmalarımızda, Diyanet İşleri Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı önemli paydaşlarımızdan olup, ilgili diğer kurumlarla da farkındalık oluşturma çalışmalarımıza önem verilmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımıza intikal eden çocuğun ihmal ve istismarı ile ilgili herhangi bir bilgi veya ihbarda anında harekete geçilerek çocuklar ve aileleri hakkında gerekli sosyal inceleme yapılmakta ve uygun sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmaktadır. Çocukları istismar eden kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmakta ve Bakanlığımızca olay yakından takip edilerek davalara müdahil olunmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik hizmetler; koruyucu ve önleyici hizmetler, ikincil örselenmeyi önlemeye yönelik hizmetler, müdahale ve rehabilitasyon hizmetlerini kapsamaktadır. Bu kapsamda;

Bakanlığımız koruyucu ve önleyici hizmetleri tüm çocukları kapsayacak şekilde yürütülmektedir. Ülkemizde refakatsiz olarak bulunan yabancı çocuklar da dahil olmak üzere, Bakanlığımız hizmetlerinde herhangi bir ırk, din, dil vb. ayrım gözetilmeden çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda çalışmalar gerçekleştirilmektedir. (Çocuklar Güvende Programı, Sosyal Medya Çalışma Grubu, Çocukların Dijital Risklerden Korunması, Muzır İçeriklere Müdahale İhbar Platformu, Mahremiyet Eğitimleri)

Çocuğa yönelik ihmal, istismar, şiddet vb. vakalarının önlenmesi, koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin bir şekilde planlanması ve uygulanabilmesi, ilk andan itibaren çocuğun yüksek yararı doğrultusunda vaka yönetiminin doğru planlanması, sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve mağdur çocuk ve ailesinin ikincil örselenmelerinin önlenmesi amacıyla nitelikli eğitimler almış, deneyimli ve farklı meslek disiplininden gelmiş Uzman Müdahale Ekipleri 81 ilimizde oluşturulmuştur.

İstismara uğrayan ya da uğradığı düşünülen çocukların ikincil örselenmelerini önlemek amacıyla adli görüşmeleri ile adli ve psikiyatrik muayenelerinin yapıldığı, sosyal gereksinimlerinin karşılandığı Sağlık Bakanlığına bağlı Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) kurulmuştur.

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psikososyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitelerimiz ihtisaslaştırılmıştır.

İhtisas kuruluşlar çocukların temel gereksinimlerini karşılamak; fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

Bakanlığımız koordinesinde ve ilgili tüm sektörlerin işbirliğinde hazırlanan 2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı ile çocukların hayat standartlarını geliştirmek ve sağlıklı büyüyecekleri, iyi eğitim alacakları, güç koşullarda kalmaları durumunda korunacakları, kaliteli hizmetlere erişebilecekleri ülke ölçekli bütünsel bir çocuk refahı sisteminin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

Mevcut belgenin 2.2.Çocuk Dostu Adalet başlıklı stratejik amacına çocukların her türlü ihmal ve istismardan korunması için mevzuatın güçlendirilmesi faaliyeti eklenmiştir.

Ek olarak belgenin 2.3.1.Koruyucu ve Önleyici Hizmetlerin Güçlendirilmesi başlıklı stratejik hedefine çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddeti önlemeye yönelik eğitimlerde kullanılmak üzere standart paketlerin/programların geliştirilmesi ve eğitimlerin gerçekleştirilmesi faaliyeti eklenmiştir. Aynı hedefe çocuklara yönelik istismar riskinden korunma eğitimi verilmesi faaliyeti de eklenmiştir.

Belgenin 2.3.6.Sosyal Hizmet İş Gücü Alanının Güçlendirilmesi başlıklı bir diğer stratejik hedefe ise çocukla çalışan personelin çocuğa yönelik ihmal ve istismar belirtilerini fark edip uygun mekanizmaları harekete geçirebilmesine yönelik bilgi ve becerilerini artırıcı faaliyetlerin yürütülmesi faaliyeti eklenmiştir.